

mentem, nýbrž pouhým kodícilem, tak že žalovanému dědické právo ze závěti nepřísluší.

Čís. 1156.

Zákon o ochraně nájemců ze dne 8. dubna 1920, čís. 275 sb. z. a n.

Zahrada, najatá současně s bytem za jednotně ujednané nájemné, jest součástí bytu.

(Rozh. ze dne 30. srpna 1921, Rv II 251/21.)

Jednotnou smlouvou nájemní pronajat byl byt ve větším městě spolu se zahradou, při domě se nacházející, za úhrnné nájemné. Pronajímatelka vypověděla nájem části zahrady. K námitkám nájemce procesní soud první stolice výpověď uznal účinnou. Odvolací soud rozsudek potvrdil a uvedl na vyvrácení žalovaným namítané nepřipustnosti pořadu práva v důvodech: Jest sice pravda, že v § 31 zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 275 sb. z. a n. byla ochrana nájemců rozšířena i na jednotlivé části bytu a jakékoli jinaké místnosti, které jsou předmětem nájemní smlouvy. Zákon týká se však dle svého účelu pouze potřeb obývacích a hospodářských, ač mohl by se vztahovati též na zahrady při domech venkovských, jichž používá se ku pastvě dobytka. Nelze jej však vztahovati na zahradu ve městě, jež slouží pouze k příjemnějšímu bydlení, nikoliv však skutečným potřebám životním.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších stolic a řízení jim předcházejší a žalobu odmítl.

Důvody:

Právem vytýkají dovolatelé zmatečnost řízení a rozsudků nižších soudu ve smyslu § 477 čís. 6 c. ř. s. Dle §§ 1 a 31 zákona o ochraně nájemníků vztahují se ustanovení tohoto zákona o bytech, pokud není jinak stanoveno, také na jednotlivé části bytů a jakékoli jiné místnosti, které jsou předmětem nájemní smlouvy. Je nesporno, že část zahrady, o kterou se jedná, pronajata byla vypovídaným nájemníkům zároveň s jich bytem v témže domě, že činže jak z bytu tak i ze zahrady byla jednotnou. Zahrada ta jest proto součástí najatého bytu, tedy jednotlivou částí bytu, která je předmětem nájemní smlouvy o bytu a vztahuje se proto dle výslovného ustanovení § 31 citovaného zákona ustanovení jeho i na tuto zahradu. Dle ustanovení §§ 1 a 4 zákona toho lze však smlouvu nájemní vypovědět jenom se svolením soudu v řízení nesporném. Je proto pořad práva v tomto případě nepřipustným a jde o zmatečnost celého řízení i rozsudků obou stolic ve smyslu § 477 čís. 6 c. ř. s. (§ 503 čís. 1 c. ř. s.).

Čís. 1157.

Slušná výživa ve smyslu §§ 108, 117 obč. zák. může být vyměřena též v naturalích.

(Rozh. ze dne 1. září 1921, R II 318/21.)

Manželka, jež byla násilnictvím manžela donucena opustiti s dětmi společnou domácnost, domáhala se žalobou rozlučky a zároveň navrhl prozatimní opatření, by jí povoleno bylo oddělené bydliště a by jí manžel platil měsíčně 100 K a kromě toho jí vydal na výživu z domácích zásob 200 kg zemáků, 20 kg pšeničné domácí mouky nebo 30 kg pšenice a ode vzdal jí na chov jednu dojnou krávu. Soud první stolice povolil prozatimní opatření penízem 60 K měsíčně, ohledně ostatních plnění dle návrhu. Rekursní soud zamítl návrh na plnění naturalií a vydání dojnice. Důvody: Dle ustanovení § 91 obč. zák. jest sice muž povinen by manželce slušnou výživu poskytoval; proti tomu přináleží však manželce vedle ustanovení § 92 obč. zák., by ho do jeho bydliště následovala. Z těchto obou ustanovení plyne, že muž jest povinen poskytovat výživné své manželce v první řadě v naturaliích, jak to jest při spolužití manželským obvyklo. Nastane-li však přerušeni manželského soužití, nastoupí na místo naturálního plnění plnění peněžní, což vychází též z ustanovení § 1418 obč. zák., že takové výživné se má platiti měsíčně předem. Žalobkyně nenavrhl, co místo naturálního plnění žádá, a proto se soud rekursní o tom vyjádřiti nemohl. Jest proto nárok žalobkyně na plnění výživného v naturaliích se strany žalovaného neodůvodněným.

Nejvyšší soud zrušil usnesení nižších soudů, pokud se týkala návrhu na vydání potravin a dojnice a pokud byl jimi zamítnut nárok na placení výživného v další částce 40 K a vrátil věc prvnímu soudu, by, doplně řízení, o návrhu znovu rozhodl.

Důvody:

Rekursní soud potvrdil usnesení prvního soudu, pokud bylo povoleno žalobkyni s dětmi oddělené bydliště a pokud bylo žalovanému uloženo, aby manželce na výživu její a dětí platil měsíčně 60 Kč místo požadovaných 100 Kč, zamítl však návrh, aby žalovaný kromě toho žalobkyni vydal na výživu potraviny a dojnou krávu. Návrh na vydání dojné krávy rekursní soud zamítl právem, neboť takové prozatimní opatření nemá v zákoně (§§ 379, 381 a 382 ex. ř.) opory a předpis § 840 zák., na nějž dovolací recurs poukazuje, vubec nepřichází v úvahu, ježto při určení výživy podle §§ 108 a 117 obč. zák. je lhostejno, čeho se může žalobkyně domáhati na žalovaném jakožto správci společné nemovitosti. Podle §§ 108, 117 obč. zák. má soud manželce a dětem vyměřiti slušnou výživu, jestliže se strany o tom nedohodnou. Jakmile tu není práva a povinnosti, aby výživa byla poskytována ve společné domácnosti, bude arci výživa zpravidla pozustávat v placení výživného. Avšak peníze nejsou vždy prostředkem k opatření výživy nejvhodnějším a ani znění § 117 obč. zák. ani znění § 1418 obč. zák. nevylučuje názoru, že plnění slušné výživy může býti určeno také v naturaliích. Neodpovídalo by úmyslu zákona, kdyby soud manželce a dětem nedopomáhal k slušné výživě, může-li povinovaný za daných okolností poskytovat výživu zcela nebo z části v dávkách naturálních, kdežto plnění slušné výživy v penězích jest mu zcela nebo z části nemožno. Nebylo by také účelným a nevyhovovalo by skutečným potřebám, aby manžel předměty nutné k výživě manželky a dětí prodával třetím osobám a takto si opatřoval prostředky k placení výživného, a aby manželka tyto předměty výživy od třetích osob za

tytéž peníze zas kupovala, ačkoliv je bez obtíží nebo snad i snáze může dostávat nebo exekucí vymáhati přímo od manžela. Názor rekursního soudu, že nárok na plnění výživného v naturalích jest nepřipustným, není tudíž v této všeobecnosti správným. Než s názorem rekursního soudu nelze ani v jiném směru souhlasiti. Předpis §§ 108, 117 obč. zák. o vyměření slušné výživy je prozatímním opatřením, které jest sice zmíněno také v § 382 čís. 8 v II. díle exek. řádu v oddílu o prozatímním opatření k zajištění jiných nároků nežli peněžitých, což podle zprávy stálého výboru poslanecké sněmovny k ex. ř. str. 52 stalo se jen pro úplnost; tím však nárok na toto opatření nepřestal býti nárokem, založeným v právu limotném, a soudu nebyla odňata povinnost a vzhledem k ustanovení §§ 402 a 55 odstavec 3 ex. ř. také ne možnost, aby vyšetřením okolností, pro posouzení věci důležitých, zjednal si spolehlivý podklad pro rozhodnutí, v jakém rozsahu a jakým způsobem má žalovaný manželce a dětem slušnou výživu poskytovat. Navrhovatelka arci neuvedla hodnotu výživného, požadovaného v naturalích, a neučinila návrhu eventuálního, aby jí místo potravin a dojně krávy přiznáno bylo výživné v penězích, ale tento nedostatek není důvodem, aby jí soud nevyměřil slušnou výživu v penězích, shledává-li návrh na výživu poskytováním potravin a užitku z dojně krávy nevhodným a slušné výživě nevyhovujícím, neboť z návrhu je zřejmo, že se navrhovatelka domáhá slušné výživy pro sebe a pro děti a že peněžitá částka, v návrhu uvedená, jest jen doplňkem navrhované výživy, jejíž míru a způsob má určit soud. Rekursnímu soudu proto náleželo, aby na místo požadovaných potravin a dojně krávy neb užitků z ní určil výživné v penězích, a zamítnutím návrhu za nepřipustný pokládání nezhodil se povinnosti, aby posoudil a určil, jaké výživné pokládá za slušnou výživu na místě a v mezích výživy navrhované; neměl také uvažovati nepovšimnutým, že žalovaný ve stížnosti se nabízí vydávati žalobkyni půl litru mléka pro děti. K posouzení, co je za daných poměrů slušnou výživou a jak dalece výživa poskytována býti může také v potravinách, není však v provedeném šetření spolehlivého podkladu, takže usnesení obou předchozích soudu spočívají v řízení neúplném a jest zřejmě potřebí dalšího jednání v první stolici, pročez byla obě usnesení v části dovolacím rekurse napadené zrušena a věc odkázána prvnímu soudu k doplnění řízení a novému rozhodnutí, při čemž dlužno přihlížeti též k nákladům opravných prostředků jako k dalším nákladům řízení (§§ 402, 74, 78 ex. ř., §§ 41, 52 c. ř. s.).

Čís. 1158.

Opatření Stálého výboru Národního shromáždění republiky Československé podle § 54 ústavní listiny ze dne 8. října 1920, čís. 586 sb. z. a n., o úpravě pachtovného z polních hospodářství a zemědělských pozemků a obnově drobných zemědělských pachtů.

»Posavadním pachtovným« jest součet hodnoty naturálních dávek a pachtovného. Naturální dávky a jiná občasná plnění čítati jest dle cen ku dni 1. března 1919.

Užívá-li pachtýř budov pouze z části a také je pouze z části udržuje, nepřisluší mu celá 20procentní srážka, nýbrž jen poměrná její část.

(Rozh. ze dne 6. září 1921, R I 966/21.)